

Голас Радзімы

ВЫДААННЕ БЕЛАРУСКАЯ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 19 (704)

Сакавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

ЗА КАМУНІЗМ, ЗА МІР!

У дзень выбараў у Вярхоўны Савет і мясцовыя Саветы рэспублікі. На здымках: 1. Галасуюць студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна. 2. Маладыя выбаршчыкі калгаса «Бальшавік» Лагойскага раёна па шляху на выбарчы ўчастак. 3. Дзевяты выбарчы ўчастак горада Гомеля. Галасуюць аспірант Беларускага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі В. Феафілаў (справа), медсястра 1-й Савецкай бальніцы Ф. Звінцуюсная і работнік абласной дзіцячай бібліятэкі Т. Калесніківа са сваёй дачкой Галіяй.

Фотакроніка БЕЛТА.

ВЫБАРЫ АДБЫЛІСЯ ЦЭНТРАЛЬНАЯ ВЫБАРЧАЯ КАМІСІЯ ПАВЕДАМІЛА:

Галасаванне паўсюдна пачалося ў 6 гадзін раніцы, закончылася ў 12 гадзін ночы і праходзіла ў строгай адпаведнасці з выбарчым законам.

Выбары прайшлі арганізавана, пры высокай актыўнасці выбаршчыкаў і выліліся ў дэманстрацыю яднання Камуністычнай партыі, Савецкага ўрада і народа.

Цэнтральная выбарчая камісія на працягу 4 і 5 сакавіка атрымала ад усіх акруговых выбарчых камісій поўныя даныя аб выніках выбараў у Вярхоўны Савет Беларускай ССР. Агульная колькасць выбаршчыкаў у рэспубліцы вызначылася ў 5.335.853 чалавекі, з якіх прыняло ўдзел у выбарах дэпутатаў у Вярхоўны Савет БССР 5.333.954 чалавекі, або 99,96 працэнта ад агульнай колькасці выбаршчыкаў.

Ва ўсіх выбарчых акругах па выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР за кандыдатаў народнага блоку камуністаў і беспартыйных галасавала 5.324.954 чалавекі, што складае 99,83 працэнта ад агульнай колькасці выбаршчыкаў, якія ўдзельнічалі ў галасаванні. Супраць кандыдатаў у дэпутаты галасавалі 8.984 чалавекі. На падставе артыкула 79 Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР 16 бюлетэняў прызнаны несапраўднымі.

Разгледзеўшы матэрыялы па кожнай выбарчай акрузе, Цэнтральная выбарчая камісія на падставе артыкула 38 Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Савет БССР зарэгістравала выбраных у Вярхоўны Савет Беларускай ССР дэпутатаў па ўсіх выбарчых акругах.

У Вярхоўны Савет БССР выбран 421 дэпутат, у тым ліку 151 жанчына, або 35,87 працэнта, членаў і кандыдатаў у члены КПСС — 292 чалавекі, або 69,36 працэнта, беспартыйных — 129 чалавек, або 30,64 працэнта, рабочых і калгаснікаў — 195 чалавек, або 46,32 працэнта. З агульнай колькасці выбраных дэпутатаў 343 чалавекі, або 81,47 працэнта не з'яўляліся дэпутатамі мінулага склікання.

Культура

У Маскве паспяхова праходзяць гастролі артыстаў Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэлы БССР. Першы канцэрт адбыўся ў Крамлёўскім тэатры. Артысты выканалі творы беларускіх і рускіх кампазітараў. Адбылося выступленне ў зале імя Чайкоўскага.

● У Выставачнай зале на Кузнецкім мосце ў Маскве адкрылася выстаўка работ беларускага мастака В. Цвірка.

● Пры Пінскім краязнаўчым музеі арганізавана карцінная галерэя на грамадскіх асновах.

● Каля 70 000 розных матэрыялаў ужо сабрана для ствараемага ў Мінску рэспубліканскага гісторыка-краязнаўчага музея. З Масквы атрыманы новыя матэрыялы аб удзельніках Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, нашых земляках. Вельмі многа экспанатаў далі археалагічныя раскопкі, якія праведзены навуковымі супрацоўнікамі разам з экспедыцыямі Акадэміі навук СССР і БССР у розных месцах рэспублікі.

ЧЫТАЙЦЕ:

● М. С. Хрушчоў аб праблемах міру, супрацоўніцтва і вайны. ● Выбары

ў Саветы закончаны. ● Мацей Райцаў дзеліцца ўражаннямі. ● Памяці Ю. Фучыка. ● Прачытаўшы артыкул Б. Палявога... ● Хроніка.

АДНАДУШНАСЦЬ

У яркім святочным убранні былі гарады і вёскі нашай рэспублікі 3 сакавіка. У гэты дзень адбыліся выбары ў Вярхоўны Савет Беларускай ССР і мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Паўсюды выбары ператварыліся ў вялікую народную ўрачыстасць.

Савецкія людзі ішлі на выбарчыя ўчасткі, каб выказаць сваю волю, прагаласаваць за тых, хто самааддана працуе, хто не шкадуе сіл і намаганняў для росквіту любімай Радзімы, за тых, хто бескарысліва служыць свайму народу. Кожны раз у дзень выбараў, мы ў думках акідаем прасторы нашай Радзімы, падводзім вынікі нашай працы і бачым, якія радасныя змены прыносяць нам пражытыя гады.

Вось і цяпер нашы поспехі адчуваюцца на кожным кроку.

Мы ўступілі ў пяты год сямігадкі. Нашымі рукамі здзяйсняецца грандыёзны план камуністычнага будаўніцтва, вызначаны XXII з'ездам КПСС і Праграмай партыі.

Прыкметы часу, дыханне сямігадкі мы адчуваем у будаўніцтве Полацкага нафтагіганта, у справах Салігорскіх шахцэраў, белазерскіх энергетыкаў. І таму асаблівай радасцю і пачуццём гордасці за сваю Радзіму былі напоўнены сэрцы беларускіх выбаршчыкаў. Іменна таму з велізарнай актыўнасцю, з сапраўды святочным уздымам праходзілі нашы

выбары. У бюлетэнях мы бачылі імёны сваіх жа таварышаў па працы, лепшых сыноў і дачок народа. Рабочых і калгаснікаў, вучоных і пісьменнікаў, партыйных і савецкіх работнікаў, якія заслужылі павагу і давер'е сваёй самаадданай працай для агульнага шчасця, выбраў народ прадстаўнікамі ў свае кіруючыя органы.

«Кожны годны працоўны, — гаварыў М. С. Хрушчоў на сходзе выбаршчыкаў Калінінскай выбарчай акругі горада Масквы, — можа быць у нас выбраны дэпутатам. Для гэтага кандыдату ў дэпутаты не патрэбна ніякіх капіталаў, ніякіх уплывовых сувязей, крыклівай рэкламы, яму неабходна мець якасці стойкага барацьбіта за народную справу. Што можа быць высакародней і дэмакратычнаей гэтага цудоўнага закона сацыялістычнага грамадства!».

Як і заўсёды, працоўныя нашай рэспублікі ў дзень выбараў праявілі вялікую актыўнасць. На пераважнай большасці выбарчых участкаў галасаванне ў асноўным было завершана ў першай палавіне дня. Паўсюды выбары праходзілі арганізавана, у поўнай адпаведнасці з выбарчымі законамі. Працоўныя нашай рэспублікі 3 сакавіка прадэманстравалі сваю згуртаванасць вакол партыі Леніна, сваю вернасць яе ідэалам. Беларускі народ выказаў гарачае адабрэненне ўну-

транай і знешняй палітыцы Савецкага ўрада, палітыцы міру і дружбы з усімі народамі.

Выконваючы свой грамадзянскі абавязак, выбаршчыкі выказвалі цёплыя словы падзякі партыі і ўраду за бацькоўскія клопаты аб народзе.

Апусціўшы ў выбарчую скрынку бюлетэнь, ганаровы чыгуначнік, член брыгады камуністычнай працы, машыніст паравоза К. В. Нікалавіч сказаў:

— У цудоўны час мы жывём, будучыня наша будзе яшчэ лепшай. Мы не пашкадуем працы і сілы, каб пабудаваць камунізм — самае справядлівае грамадства на зямлі. Сёння я галасаваў за палітыку нашай партыі, за шчасце нашых дзяцей, за мір ва ўсім свеце.

Такія словы гаварыліся ад шчырага сэрца. За добрых людзей, за мір, за радасную малодасць, за шчасце ўсіх людзей на зямлі галасавалі працоўныя нашай рэспублікі.

З ПРАМОВЫ М. С. ХРУШЧОВА НА СХОДЗЕ ВЫБАРШЧЫКАУ КАЛІ НІНСКАЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ Г. МАСКВЫ.

МЫ МАЕМ УСЕ ПАДСТАВЫ

СССР падтрымлівае высокія тэмпы ў мірным эканамічным спаборніцтве з ЗША.

Справы ў нашай краіне ідуць добра.

Мірнае суіснаванне —

адзіна разумная палітыка.

Перасцярога мілітарыстам ЗША: калі Куба або Кітайская Народная Рэспубліка стануць ахвярай новай агрэсіі, СССР неадкладна прыдзе ім на дапамогу.

Мы ў любы момант гатовы падпісаць дагавор аб разбраенні.

Урэгуляванне германскага пытання вельмі неабходна.

Мэта савецкага народа — не дапусціць вайны.

Таварышы! Наша Радзіма мае ўсё, каб яшчэ больш упэўнена, яшчэ хутчэй ісці па шляху да камунізму. Для гэтага нам патрэбна толькі адно — мір, магчымасць спакойна працаваць, будаваць наш светлы і вялікі дом. Адстаецца ў ўмацаваць мір, усталяваць прынцыпы мірнага суіснавання ў адносінках паміж дзяржавамі з розным грамадскім ладам — вось генеральны напрамак знешняй палітыкі нашай дзяржавы.

Нам прыходзіцца праводзіць гэту палітыку ў складаных умовах: свет падзелены на саюзніцкіх і працістаячых яму лагер імперыялізму, а міжнародныя адносіны поўныя адкрытых і скрытых канфліктаў.

Наша задача — настойліва, не адступаючы перад цяжкасцямі, дабівацца таго, каб у міжнародных адносінках умацавалася тэндэнцыя да вырашэння спрэчных пытанняў шляхам перагавораў. Трэба, каб усе дзяржавы, і ў першую чаргу вялікія дзяржавы, не на словах, а на справе прызналі, што ў век ракетна-ядзернай зброі палітыка мірнага суіснавання з'яўляецца адзіна разумнай. Інакш міжнародныя крызісы будучы ісці адзіна за адным.

Але жыццё і гісторыя, на жаль, яшчэ не прымуцілі ўрады вядучых дзяржаў НАТО рэалістычна, без прадурэацыі глядзець на становішча спраў у свеце і адмовіцца, нарэшце, ад палітыкі гонкі ўзбраенняў. Савецкі ўрад гатовы хоць сёння паставіць свой подпіс пад дагаворам аб усеагульным і поўным разбраенні, які выгнаў бы здань ракетна-ядзер-

най вайны з нашай плане-ты.

Але, нягледзячы на нашы намаганні, імперыялістычныя дзяржавы ўсяляк перашкаджаюць дасягненню дамоўленасці аб разбраенні. Яны арыентаваны на інтарэсы манополі, а ў манопалістаў вядома якія інтарэсы. Вось і паспрабуй дамовіцца аб разбраенні з упаўнаважанымі імперыялістычных манополі! Ты яму гаворыш аб тым, што трэба зламаць машыну вайны, а ён у думцы прыкідае, якія барышы можна атрымаць ад вытворчасці новых відаў зброі.

Савецкі ўрад прапануе ўзгадніць праграму ўсеагульнага і поўнага разбраення, разлічаную на 4—5 гадоў. А ўрады заходніх дзяржаў лічаць за лепшае хадзіць кругом ды навокал і гавораць, што немагчыма, маўляў, адгадаць, як складуцца справы праз гады. Але вось калі ў штабах НАТО гутарка заходзіць аб планаванні ваенных падрыхтаванняў, то тут нараджаюцца падрабязныя праграмы ўзбраенняў на цэлае дзесяцігоддзе наперад.

Нарошчванне ваенных сіл НАТО, а не пошукі шляхоў да разбраення, займае галовы кіруючых дзяржаў імперыялістычных дзяржаў. Пры такім падыходзе да справы не прыходзіцца здзіўляцца, што Камітэт 18 дзяржаў па разбраенню хутка будзе спраўляць свой гадавы юбілей, так і не парадаваўшы народы ніякімі поспехамі.

Урадам заходніх дзяржаў у канчатковым выніку прыйдзеца даць поўную справядзачу народам за сваю палітыку, накіраваную на зрыў справы разбраення, за далейшае

разгортванне гонкі ўзбраенняў. Палітыка гонкі ўзбраенняў ужо даўно прыйшла ў супярэчнасць не толькі з інтарэсамі народных мас асобных краін, але і з інтарэсамі ўсяго чалавецтва.

Нават па такому ў сутнасці далёка не рашаючаму пытанню, як спыненне выпрабаванняў ядзернай зброі, мы і то не можам дамовіцца з нашымі партнёрамі. Сёй-той хацеў бы, каб пагадненне на спыненне выпрабаванняў адкрыла магчымасць для НАТО весці разведку ў нашай краіне. Савецкі ўрад, вядома, не пойдзе на гэта.

Мы згадзіліся на пэўныя міжнародныя меры па кантролю за спыненнем ядзерных выпрабаванняў, у тым ліку і на правядзенне на тэрыторыі кожнай з ядзерных дзяржаў дзвюх-трох інспекцый у год. Гэта сур'ёзная ўступка з нашага боку, і большага ад нас нельга чакаць.

Савецкі ўрад згадзіўся на гэтыя меры па кантролю не таму, што без іх нельга абыйсціся. Добра вядома, што для кантролю зусім дастаткова нацыянальных сродкаў выяўлення ядзерных выбухаў, якія ёсць у распараджэнні дзяржаў. Гэта ведома і ўрады заходніх дзяржаў ад сваіх вучоных.

Але нашы партнёры па перагаворах сцвярджалі, што па меркаваннях унутрыпалітычнага парадку для іх пагадненне немагчыма, калі не будзе ўстаноўлены якісьці мінімум інспекцый. А варта было нам у інтарэсах пагаднення задаволіць выказаныя пажаданні, як Злучаныя Штаты выставілі новыя патрабаванні.

Што ж гэта павінна азначаць? Гэта азначае, што Злучаныя Штаты шукаюць спосаб зацігнуць вырашэнне пытання аб спыненні выпрабаванняў ядзернай зброі або наогул ухіліцца ад яго вырашэння. Аб гэтым жа сведчыць і аднаўленне Злучанымі Штатамі падземных выпрабаванняў ядзернай зброі якраз напярэдадні новага туру перагавораў.

Амерыканскі ўрад не палічыўся ні з заклікам Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый спыніць усе выпрабавальныя ядзерныя выбухі з 1 студзеня гэтага года, ні з тым, што ў ходзе перагавораў было дасягнута значнае збліжэнне пазіцый. Амерыканскі ўрад нясе ўсю адказнасць за вынікі сваіх дзеянняў, якія накіраваны на тое, каб увесць час падштурхоўваць гонку ядзерных узбраенняў.

Калі ў заходніх дзяржаў сапраўды ёсць жаданне адгукнуцца на заклікі сусветнай грамадскасці і зрабіць па-сапраўднаму добрую справу, то яны павінны адмовіцца ад надзеі выкарыстоўваць пагадненне аб спыненні ядзерных выпрабаванняў для выдзялення шпіёнскай работы на тэрыторыі Савецкага Саюза. Інакш карысці не будзе. Што датычыць Савецкага ўрада, то са свайго боку ён зрабіў усё, каб адкрыць шлях да дамоўленасці аб спыненні ўсіх відаў выпрабаванняў ядзернай зброі на вечныя часы.

Здавалася, што можа быць больш натуральным для аздараўлення абстаноўкі ў Еўропе, чым заключэнне пакта аб ненападзе паміж краінамі Вар-

шаўскага дагавору і краінамі, якія ўваходзяць у НАТО. Такі пакт не парушыў бы суадносін сіл, а быў бы сур'ёзнай маральнай перамогай народаў. Але і на гэта заходнія дзяржавы не хочуць ісці.

Як толькі Савецкі Саюз унёс на перагаворах у Жэневе прапанову аб заключэнні пакта аб ненападзе, як у Францыі з'явілася заява, у якой са спасылкай на «думку пайнфармаваных колаў» выказваліся адмоўныя адносіны да гэтай ідэі. Якія ж прычынныя выстаўляюцца? Іх непакоіць тое, што заключэнне такога пакта «саздзейнічала б кансалідацыі цяперашняга становішча ў Еўропе». Акрамя таго, заключэнне пакта аб ненападзе, як адзначаецца ў заяве гэтых «пайнфармаваных колаў», звязана з «пытаннем аб удзеле Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, гэта значыць з праблемай прызнання Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі».

Вось, аказваецца, у чым справа. Французскія «пайнфармаваныя колы» лічаць непрыёмальным умацаванне справы міру, зацвярдженне становішча, якое склалася ў Еўропе пасля вайны. Іх не задавальняе тое, што на германскай зямлі ўсталяваліся дзве дзяржавы з розным сацыяльным ладам. А да чаго вядзе адмаўленне становішча, якое склалася, адмаўленне існавання Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі? Гэта ж платформа агрэсіўных, рэваншійскіх сіл Заходняй Германіі, якія не адмовіліся ад намеру перакроіць карту Еўропы. Урад Заходняй Германіі прама заяўляе аб сваёй нізгодзе з існуючымі граніцамі. Рэваншійскія выношваюць планы сілай змяніць становішча, якое склалася ў Еўропе, знішчыць Германскую Дэмакратычную Рэспубліку.

Але трэба ўрэшце рэшт зразумець, што змяніць гэта становішча можна толькі ваенным шляхам. Бо нельга ж сур'ёзна меркаваць, што ўрады сацыялістычных краін стануць падобнымі на некаторых дзяржаў Захаду, якія гандлююць сваёй тэрыторыяй, гандлююць інтарэсамі сваіх народаў.

Нядаўна Галандыя дамовілася з Федэратыўнай Рэспублікай Германіі аб перадачы ёй за 270 мільёнаў марак тэрыторыі, якая адышла галандцам пасля вайны. Калі заходнегерманскія рэваншійскія маюць нейкія надзеі, што гэта здзелка можа з'явіцца прэцэдэнтам для вырашэння спрэчных пытанняў з сацыялістычнымі краінамі, то яны глыбока памыляюцца. Не майце фальшывых надзей, панове імперыялісты!

Відаць, «французскія пайнфармаваныя колы» не зрабілі вывадаў з урокаў, якія былі дадзены Францыі германскімі мілітарыстамі. Колькі разоў яны талталі французскую зямлю, апаганьвалі яе, знішчалі французскія патрыяты. А цяпер французскі ўрад братаецца з мілітарысцкімі сіламі Заходняй Германіі.

Падзеі, якія прывялі да другой сусветнай вайны, яшчэ свежыя ў памяці народаў. У Францыі жыўць некаторыя дзеячы, якія падштурхоўвалі Гітлера на ўсход, на развязванне другой сусветнай вайны і нясуць адказнасць за гэту палітыку. Дарэчы

напомніць, што калі б Францыя засталася вернай свайму абавязацельству — аказаць дапамогу Чэхаславакіі ў выпадку нападу на яе гітлераўскай Германіяй, — то другая сусветная вайна магчыма была б прадухілена. У той час Савецкі Саюз пацвердзіў сваю рашучасць выканаць сваё абавязацельства ў адносінках да Чэхаславакіі, прыйсці ёй на дапамогу ў выпадку агрэсіі.

Аднак урады Францыі і Вялікабрытаніі, з якімі Савецкі Саюз вёў перагаворы аб прадухіленні агрэсіі, не толькі не пайшлі на пагадненне аб адзінстве дзеянняў Савецкага Саюза, Францыі, Вялікабрытаніі і іншых дзяржаў супраць германскага фашызму, але рабілі ўсё для таго, каб сарваць гэтыя перагаворы. Вядома, што яны праводзілі палітыку нацкоўвання гітлераўскай Германіі супраць Савецкага Саюза. І Гітлер выкарыстаў гэта. Але ён спачатку нанёс удар па Францыі, Англіі і іншых краінах Захаду, а затым напав на Савецкі Саюз.

Усё гэта павінна было б паслужыць урокам для палітычных дзеячоў Захаду. Між тым цяперашнія кіруючыя колы Францыі і цяпер праводзяць амаль такую ж палітыку, якая праводзілася французскім урадам перад другой сусветнай вайной. Яны братаюцца з заходнегерманскімі рэваншійстамі, патураюць ім, не хочуць прызнаць змен, якія адбыліся ў Еўропе ў выніку разгрому гітлераўскай Германіі.

Што гэта, як не падштурхоўванне рэваншійскіх сіл на развязванне новага ваеннага канфлікту? Безразважна палітыка рэваншійстаў і тых, хто іх падтрымлівае, можа прывесці велізарныя бедствы народам. Добра вядома, чым закончылася другая сусветная вайна. Калі будзе развязана новая вайна, то для тых, хто яе развязае, яна закончыцца поўным крахам у першы ж дзень вайны.

Мы ўпэўнены, што народы зразумеюць, наколькі небяспечна палітыка падтрымкі рэваншійзму ў Заходняй Германіі. Рэванш — гэта пачатак вайны, якая абавязкова абярнецца і супраць Францыі.

Напружанасць у цэнтры Еўропы, выклікаемая адсутнасцю германскага мірнага дагавору, з году ў год падрывае надзеі чалавецтва на ўмацаванне міру. Пакуль не будзе падпісан мірны дагавор і тым самым не будзе вы-

рашана германскае пытанне, не будзе спакою ў Еўропе і, значыць, спакою ва ўсім свеце.

Усё гэта аздараўляе абстаноўку ў Еўропе, у чым зацікаўлены не толькі народы сацыялістычных краін, але і народы капіталістычных краін. Тады стварылася б абстаноўка, якая была б ужо не бар'ерам, а трамплінам для дасягнення пагадненняў па карэных праблемах, што адкрылі б шлях да ўмацавання ўсеагульнага міру, і, перш за ўсё, — па праблеме разбраення.

Але гэтаму перашкаджаюць праціўнікі аздараўлення міжнароднай абстаноўкі, якія далёка яшчэ не склалі зброі. Гэта дае сябе адчуваць амаль на кожным кроку.

Нядаўна ўрад Злучаных Штатаў зрабіў грубы націск на Заходнюю Германія, Японію, Швецыю і іншыя краіны, каб сарваць выкананне імі дагавору аб пастаўцы сталёвых труб у Савецкі Саюз. Амерыканскі ўрад, відаць, так напалохан камунізмам, што не толькі адмаўляе сабе ў выгадзе гандляваць з намі, але і іншым краінам перашкаджае.

Калі самі Злучаныя Штаты не хочуць гандляваць з Савецкім Саюзам, то гэта іх справа, хоць, вядома, такая пазіцыя не дапамагае палепшыць савецка-амерыканскія адносіны. Але ў даным выпадку гутарка ідзе пра іншае — аб умяшанні Злучаных Штатаў ва ўзаемаадносіны Савецкага Саюза з трэцімі краінамі. Што гэта як не праўленне безразважнай палітыкі «халоднай вайны»!

Мы не ведаем дакладна, хто ў Злучаных Штатах адказвае за гэтыя крокі — людзі з лагонам ці без лагонаў. Але хто б гэта ні быў, яны робяць стаўку на старую і многа разоў бітую карту эканамічнай вайны супраць Савецкага Саюза. Рэальна думаючым палітыкам павінна быць зразумела, што Злучаныя Штаты стаяць на зусім няправільным шляху.

Яшчэ год назад Дзяржаўны дакладваў Савецкаму ўраду, што мы можам поўнасна вызваліцца ад імпарту труб вялікага дыяметра для газавододаў і нафтаправодаў і спыніць заказы на іх за граніцай. Савецкі ўрад не пайшоў на гэта. Чаму? Ды таму, што мы ўстанавілі надзвычайна высокія адносіны з некаторымі замежнымі фірмамі і па нашы заказы гэтыя фір-

АГЕНТВА ДРУК НАВІНЫ

«ЗАБІЦЕ ВАЙНУ» «РЭКВІЕМ» ДЗМІТРЫЯ КАБАЛЕЎСКАГА

«Мара напісаць вялікі вакальна-сімфанічны твор памяці тых, хто загінуў у гады Вялікай Айчыннай вайны, не дала менавіта многа год, — пісаў кампазітар Кабалеўскі ў 1961 годзе. — Дзесьці ў глыбіні сьвядомасці ўжо ўнікалі невыразныя абрысы сучаснага рэквіема...».

Задумка кампазітара захапіла паэта Роберта Раждзевенскага, і ён стварыў паэму высокага патрыятычнага гучання, вялікіх думак і пачуццяў. Паэма мела вялікі поспех у чытачоў. У працэсе работы кампазітар унёс нязначныя змены ў пабудову раздзелаў паэмы і папрасіў паэта зрабіць невялікія дапаўненні да тэкста. «Рэквіем» Кабалеўскага складаецца з трох частак. Кожная частка — гэта самастойны музычны твор, але разам з тым усе яны тэматычна звязаны адзін з адным. Пачынаецца «Рэквіем» уступам:

«Помните!

О тех,

кто уже не придет
никогда!»

АГЕНТВА ДРУК НАВІНЫ

УПЭУНЕНА ГЛЯДЗЕЦЬ У БУДУЧАЕ

мы развілі вялікія магутнасці на трубапракату.

Ясна, што атрымалася б нязручна, калі б мы, падахоўцішы замежныя фірмы развіць гэту вытворчасць, раптам скарацілі заказы або зусім спынілі іх размяшчэнне. Савецкі Саюз будзе свой межны гандаль у разліку на многія гады, і ён не збярэцца падводзіць сваіх гандлёвых партнёраў.

Што датычыць Японіі, то ў мінулым годзе я прымаў вялікую групу японскіх капіталістаў, вельмі салідных людзей. Яны самі прасілі, каб мы размясцілі ў Японіі заказы на вытворчасць труб, што і было зроблена.

Цяпер жа заходнегерманскім, японскім фірмам і фірмам некаторых іншых краін, якія падваргаюцца націску сваіх урадаў, а ў канчатковым выніку націску Злучаных Штатаў, прыйдзеца падумаць як бы з-за гэтых труб не вылезець у трубу на радасць сваім канкурэнтам. Можна толькі паспачыць дзелавым людзям гэтых краін.

Гавораць, што чым таўсцейшая труба, тым больш яна страху выклікае ў Злучаных Штатах. Гэта ж «стратэгічны матэрыял», гавораць там. Вядома, стратэгічным матэрыялам можна лічыць усё, што хочаш, нават гузік, таму што яго можна прышыць да салдацкіх штаноў. Салдат штаны без гузікаў насіць не будзе, інакш яму давядзецца б рукамі іх падтрымліваць. А як жа яму быць тады са зброяй? Калі так разважаць, то і гузікі з'яўляюцца выключна стратэгічным матэрыялам. Таварышы! Зусім ня-

даўна чалавецтва перажыло вельмі небяспечны крызіс у раёне Карыбскага мора, які быў створаны амерыканскім імперыялізмам. Агрэсіўныя колы Злучаных Штатаў рыхтавалі ўзброены напад на Кубу, а Савецкі Саюз падаў руку дапамогі кубінскаму народу. Міралюбівым сілам удалося спыніць лавіну тэрмаядзернай вайны, якая насоўвалася, крызіс у раёне Карыбскага мора быў вырашаны мірнымі сродкамі.

Аднак, як паказваюць падзеі, амерыканскія імперыялісты, відаць, не адмовіліся ад палітыкі агрэсіі і правакацыі. Цяпер найбольш агрэсіўныя амерыканскія колы, або «шалёныя», як іх называюць амерыканцы, заклікаюць амерыканскі ўрад да ўварвання на Кубу пад тым выглядам, што Куба быццам стварае пагрозу для Злучаных Штатаў. Але хіба хто-небудзь з сур'ёзных людзей можа паверыць у гэту выдумку?

Імперыялістычныя колы Злучаных Штатаў незадаволены, бачыце, сацыяльна-палітычным ладам на Кубе. Таму яны груба топчуць элементарныя правы кубінскага народа, прынцыпы Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, у якім абвешчаецца неўмяшанне ва ўнутраныя справы іншых дзяржаў, павага іх суверэнітэту і годнасці.

Але калі ў адносінах паміж дзяржавамі кіравацца меркай — падабаецца ці не падабаецца сацыяльны лад адной краіны другой краіне, то тады вайна стане немінучай. Бо лад, які існуе ў Савецкім Саюзе, таксама не падаба-

ецца Злучаным Штатам. А калі ў нас спытаць пра лад у Злучаных Штатах, то мы адкажам, што савецкім людзям ён таксама не падабаецца.

«Шалёныя» штурхаюць урад Злучаных Штатаў на злачыны і вераломны шлях уварвання на Кубу, зьяўляючы, што нельга царпець іншадумнага суседа. Але што гэта за логіка? У іншых краін таксама ёсць іншадумныя суседзі, лад якіх ім не падабаецца. Калі Злучаныя Штаты будуць ужываць агрэсіўныя дзеянні супраць Кубы, а Савецкі Саюз — супраць сваіх іншадумных суседзяў, то створыцца хаос, які немінуча прывядзе да вайны.

Урад Злучаных Штатаў не можа не разумець, што ўварванне на Кубу, калі б яно было дапушчана, несумяшчальна з абавязанасцямі, якія былі ўзяты ў момант крызісу ў раёне Карыбскага мора. Вядома, што прэзідэнт Злучаных Штатаў узяў абавязанасць аб неўварванні на Кубу, а мы пайшлі на тое, каб вывесці з Кубы стратэгічныя ракеты і бомбардзіроўшчыкі «ІЛ-28», і вывезлі іх. Але гэта не азначае, што мы пакінулі гераічную Кубу на з'ядзенне буйным акулам амерыканскага імперыялізму. Мы далі кубінскаму народу слова, брацкае слова, што Савецкі Саюз прыйдзе на дапамогу Кубе, і мы не пакінем яе ў бядзе.

Таму мы рашуча папярэджваем паноў імперыялістаў: калі будзе зроблены напад на Кубу або на Кітайскую Народную Рэспубліку, супраць якой куюцца пагрозы з боку

Тайваня, дзе акапалася чанкайшысцкая зграя, якая існуе толькі пры падтрымцы амерыканскіх імперыялістаў, калі будзе зроблены напад на Карэйскую Народна-Дэмакратычную Рэспубліку, Дэмакратычную Рэспубліку В'етнам ці на Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, як і на любую сацыялістычную краіну, — то Савецкі Саюз прыйдзе на дапамогу сваім сябрам і нанясце сакрушальны ўдар па агрэсарах.

Нядаўна мы адзначылі 45-ю гадавіну стварэння Савецкіх Узброеных Сіл, якія цвёрда стаяць на варце бяспекі і інтарэсаў народа. Міністр абароны маршал Р. Я. Маліноўскі ў сваім дакладзе ў сувязі з гэтай урачыстасцю рашуча папярэдзіў некаторых зааіканскіх дзеячоў, якія ў апошні час распыраліся: не гуляйце з агнём, апамятайцеся, не наклікайце бед на сваю краіну! Няхай не забываюць пра гэта не ў меру заўзятыя паны, гатовыя ў сваёй нянавісці да сацыялізма і камунізма кінуцца на любую авантуру.

Такая рэчаіснасць, у якой мы жывём, Яна вымушае нас пастаянна памятаць і клапаціцца аб патрэбнасцях нашай абароны з тым, каб Савецкі Саюз мог як мае быць процістаяць узброенаму да зубоў імперыялістычнаму лагеру.

Вядома, калі б міжнароднае становішча было лепшае, калі б удалося дасягнуць дамоўленасці і скінуць цяжар узброенняў, то гэта памножыла б магчымасці для далейшага ўздыму эканомікі і павышэння дабрабыту народа.

Трэба адкрыта сказаць: калі ва ўрадзе разглядаюцца пытанні размеркавання сродкаў па галінах — куды і колькі накіраваць наяўных матэрыяльных рэсурсаў, то нярэдка прыходзіцца вырашаць цяжкія галаваломкі. З аднаго боку, хацелася б будаваць больш прадпрыемстваў, якія выпускаюць прадукцыю для задавальнення запатрабаванняў чалавека, выпускаюць адзенне, абутак і іншыя тавары, што паліпшаюць жыццё і быт людзей, хацелася б укладваць больш сродкаў у сельскую гаспадарку, расшыраць жыллёвае будаўніцтва.

Мы разумеем, што гэта патрэбна для народа. Кіраўнікі нашай партыі і ўрада самі выйшлі з народа, ведаюць яго патрэбы, жывуць з ім адзіным жыццём. Даць больш даброт народу — гэта асноўная мэга Камуністычнай

партыі Савецкага Саюза. З другога боку, жыццё дыктуе неабходнасць траціць вельзарныя сродкі для падтрымання нашай ваеннай магутнасці на належнай вышыні. Гэта, вядома, змяняе і не можа не змяняць магчымасць атрымання народам прамых даброт. Але на гэты прыходзіцца ісці, каб абараніць заваёвы сацыялізма, утрымаць імперыялістаў ад нападу на нашу Радзіму, ад развязання ўсеагульнай вайны.

Вось чаму, калі падлічваюцца наяўныя рэсурсы, мы павінны дзяржа ўлічваць патрэбы мірнай эканомікі і патрэбнасці абароны, так спалучаць тое і другое, каб не было захвалення якім-небудзь адным бокам. Думаю, ніхто з разважных людзей не пакарае Цэнтральны Камітэт нашай партыі і Савецкі ўрад у тым, што яны прытрымліваюцца такой палітыкі.

Наадварот, выбаршчыкі — рабочыя, сяляне, інтэлігенцыя мелі б права асудзіць як злачыства, калі б з-за жадання бліскавага надзвычайнага поспехамі ў задавальненні штодзённых патрэб чалавека была б дапушчана недаацэнка абароны краіны. Наш народ на вопыце ведае, што гэтага дапусціць нельга.

Савецкі народ перажыў другую сусветную вайну, у якой наша краіна страціла мільёны людзей, былі разбураны гарады і сёлы на вялікай частцы тэрыторыі Савецкага Саюза. Вымушанае адступленне нашых войскаў да Волгі ў пачатковы перыяд вайны было выкліканым і пралікамі ў падрыхтоўцы абароны краіны. Нельга дапусціць паўтарэння такіх пралікаў. Таму наша партыя і ўрад пастаянна клапаціцца аб Узброеных Сілах Савецкага Саюза. Наша краіна забяспечвае Савецкую Армію самай сучаснай зброяй. Імперыялісты павінны ведаць, што калі яны развяжучь вайну, то нашы Узброеныя Сілы нанясучь сакрушальны ўдар па ворагу, каб адкінуць і разграміць яго ў першы ж дзень вайны.

Савецкія вучоныя, інжынеры, рабочыя стварылі для нашай арміі выдатнае ўзбраенне, якое з года ў год накопліваецца. Навука і тэхніка няспынна ідуць наперад і ствараюць усё больш дасканалое ўзбраенне. Ва ўмовах, калі імперыялісты не хочуць ісці на ўсеагульнае і поўнае раззбраенне, нам прыходзіцца ўвесь час абнаўляць старое ўзбраенне, а гэта патрабуе вялікіх сродкаў. Такі працэс

гонкі ўзбраенняў, відаць, будзе працягвацца, і небяспека тэрмаядзернай вайны будзе захоўвацца, пакуль народы імперыялістычных краін сваёй актыўнай і рашучай барацьбой не даб'юцца ізаляцыі агрэсіўных колаў і стварэння такіх урадаў у сваіх краінах, якія разумелі б небяспеку палітыкі агрэсіі і «халоднай вайны» і пайшлі б на пагадненне аб усеагульным і поўным раззбраенні.

Калі ў цяперашні час захоўваецца мір, то гэта, перш за ўсё, таму, што існуюць Савецкі Саюз, садружнасць сацыялістычных краін, якія маюць шпарка ўзрастаючую эканоміку і пераважаюць імперыялістычны лагер ва ўзбраенні і ўзброеных сілах. Аднак калі мы перастанем звяртаць увагу на нашу абароназдольнасць, то судзісныя сілы могуць змяніцца не на нашу карысць. На гэтым можна сэканоміць, але за такую эканомію давядзецца расплачвацца крыўёю народа, знішчэннем у агні вайны нашых каштоўнасцей, якія створаны рукамі рабочых, сялян, усіх працоўных Савецкага Саюза і іншых краін сацыялістычнай садружнасці. Вось чаму нам і далей неабходна прыкладаць усе намаганні да таго, каб не дапусціць вайны.

Нам вайна не патрэбна: Савецкі Саюз хоча слаборнічаць з капіталізмам на мірнай арэне і шляхам прыкладу даказаць перавагі нашай марксісцка-ленінскай тэорыі, перавагі сацыялістычнай эканомікі, нашага ладу.

Пасля здзяйснення Кастрэрычнай сацыялістычнай рэвалюцыі Інтэрвенты Злучаных Штатаў Амерыкі, Англіі, Францыі, Германіі і іншых дзяржаў напалі на маладую сацыялістычную дзяржаву. Аднак народы нашай краіны, згуртаваўшыся вакол Леніна і сваёй роднай Камуністычнай партыі, разграмілі Інтэрвенты і ачысцілі Радзіму ад імперыялістычнай погані.

Міжнародная рэакцыя спрабавала задушыць нашу сацыялістычную краіну рукамі германскага фашызму. Але на палях Савецкага Саюза гітлераўская Германія знайшла сваю гібель, а тыя, хто нацкоўваў яе на нас, самі жорстка пацярпелі ад германскіх агрэсараў.

Імперыялісты могуць і цяпер развязаць вайну — для гэтага вялікага розуму не патрабуецца — і нанесці народам незлічоныя бедствы і пакуты. Але гэта будзе для іх апошняя авантура.

Слухаючы прамову М. С. Хрушчова

«Шалёныя» штурхаюць...

Што займае іх розум...

Затым ідуць эпізоды першай часткі: «Вечная слава», «Радзіма», «Я не памру» і «Поступ дывізій». Другая частка таксама складаецца з чатырох сюжэтаў: «Чорны камень», «Сэрца маці», «Будучае» і «Нашы дзеці».

Апошні эпізод трэцяй часткі — «Памятайце» — па думцы пераклікаецца з пачаткам твора, але яго кульмінацыяй з'яўляецца пратэст супраць новай вайны:

«Убейце
войну!
Прокляните
войну,
люди Земли!»

Сімфанічны аркестр Маскоўскай дзяржаўнай філармоніі, Маскоўскі абласны хор і дзіцячы хор Інстытута мастацкага выхавання пры Акадэміі педагагічных навук РСФСР пад кіраўніцтвам прамасара Сакалова, салісты Вялікага тэатра СССР Ляўко і Валайціс — вось выканаўцы гэтага манументальнага твора.

«Рэквіем» — гэта музычны помнік героям. У ім глыбокае, філасофскае асэнсаванне жыцця народа, жыцця краіны за вялікі і цяжкі адрэзак часу, роздум пра абавязак народа перад будучымі пакаленнямі чалавецтва. Ён успрымаецца як патэтычны заклік да людзей — не дапусціць новай вайны.

СВЕДКІ СТАГОДДЗЯЎ

Усеаюзнае таварыства садзеяння ахове прыроды і яго філіялы прыступілі да выяўлення помнікаў прыроды — дрэваў, якія пражылі доўгія гады.

Сярод выдатных з'яў прыроды — дуб, які расце ў ваколіцах Сшэльмужэ ў Літве. Яму споўнілася дзве тысячы год. Але нягледзячы на такі ўзрост, кожную вясну ярка зелянее яго кучаравая галава і кожны год асыпаюцца на зямлю жалуды.

Цяпер у Літве складзены спіс такіх дрэваў. Іх 195. Выяўлена самае высокае дрэва ў рэспубліцы — елка ў сорок два метры вышыняй. Многа тут стагодковых талюляў, ліп, соснаў. У адным Варэнскім раёне знойдзена 51 унікальнае дрэва. Усе гэтыя дрэвы беражліва ахоўваюцца.

Даўгажывыя дрэвы — цудоўныя помнікі далёкай старажытнасці. З імі амаль заўсёды звязаны хваляючыя легенды, народныя песні і нават гістарычныя падзеі. У летапісах расказаецца аб тым, што ў часы Кіеўскай Русі на берагах Дняпра раслі магутныя дрэвы. Пад імі спыняліся кіеўскія князі са сваімі дружынамі. У пачатку нашага веку гэтыя дубы былі спілаваны, захаваліся толькі адзін дуб-волат. Яму цяпер каля 600 год. Стары дуб стаіць сярод саду ў паселішчы Верхняя Хорціца, паблізу горада Запарожжа. Здзіўляюць памеры дуба: вышыня 36 метраў, дыяметр кро-

ны 43 метры, акружнасць стала 6 метраў.

На паўвостраве Тальш, недалёка ад горада Ленкарані, захаваліся гістарычны гай. Самым маладым дрэвам тут па 300—350 год, старэйшым — па 600—700.

У ваколіцах Масквы таксама многа дрэў-помнікаў. Вядомы дуб Лермантава ў вёсцы Тарханы і трохствольны дуб Міцкевіча пад Наваградкам. У парках Масквы і на яе вуліцах захаваліся таксама дрэвы мінулых вякоў. Прыёмна ў летнія спякотныя дні ў ценю магутных сібірскіх кедраў Астанкінскага парка, пасаджаных яшчэ ў канцы XVII стагоддзя. А ў Плотнікавым завулку па суседству з нядаўна ўзведзенай шматпавярховай гасцініцай стаіць дуб, якому споўнілася 152 гады. Вядомы рускі кампазітар Антон Рубінштэйн любіў адпачываць у яго ценю.

Пражыўшыя доўга дрэвы — жывыя сведкі стагоддзяў.

АГЕНЦТВА ДРУКУ НАВІНЫ

БАЦЬКА ЦІ АДНАФАМІЛЕЦ?

Пытае Раман Мазуркевіч

Да нас у рэдакцыю прышоў малады чалавек Раман Мазуркевіч і расказаў наступнае:

— Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, яго бацька Эдуард Мазуркевіч пайшоў на фронт. Спачатку маці атрымлівала ад бацькі кароткія франтавыя пісьмы. Потым лісты перасталі прыходзіць. У 1944 годзе зноў прыляцела доўгачаканая вестка. На гэты раз здалёку, з-за мяжы. Бацька прыслаў і сваю фотакартку: на ёй ён быў у ва-тоўцы, у ботах. З таго часу ўжо 19 год мы не атрымліваем ад яго ні слова, але не перастаем чакаць.

Неяк, чытаючы газету «Правда», я ўбачыў артыкул Барыса Палявога «Шчырая размова». У ёй пісьменнік расказаў аб паездцы па Злучаных Штатах Амерыкі саветскай дэлегацыі, у складзе якой знаходзіўся і ён. Барыс Палявой расказаў аб сустрэчах з людзьмі той краіны. Нечакана я прачытаў:

«Неяк вечарам, вяртаючыся пасля тэлеперадачы з Кліўлендскай студыі, мы напрасілі завезці нас па дарозе ў адзін з маленькіх домаў, у вонках якога яшчэ гарэў агеньчык. Гаспадары дома ўжо клаліся спаць, але, даведаўшыся, хто мы такія, адразу ж гасцінна расчынілі дзверы. Праз некалькі хвілін, прыдзеўшыся, яны з энтузіязмам паказвалі нам свой маленькі і ўтульны домік. А потым, як самае дарагое, былі паказаны дзеці — бялявыя хлончыні Джэйме і Марк, якія старанна працралі вочкі ў пасцелі, і зусім маленькая Карэн, якая, нягледзячы на наша наіўсць, працягвала спаць, паклаўшы ручку пад шчоку.

Праз паўгадзіны мы сядзелі на канале і вялі размову. Быццам былі суседзямі і зайшлі на агеньчык. Гаспадары дома Эдуард Мазуркевіч у час Вялікай Айчынай вайны быў салдатам. Зараз ён працуе шафёрам-механікам.

Мы прабылі ў гэтым доміку

НА ЗДЫМКУ: начальнік жыллёвага ўчастка Л. С. Грачоў і майстар ўчастка Н. І. Філіпук на будаўніцтве жыллага пасёлка. Фота В. Германа.

менш гадзіны, а пакідалі яго сабрамі...».

— Бацька?! Або, можа, ёсць яшчэ адзін Эдуард Мазуркевіч, чый лёс так падобны на лёс майго бацькі? — гэтая думка не пакідала мяне з таго часу, — гаворыць Раман. — Як я хачу даведацца, бацька гэта мой ці проста яго аднафамілец.

Я чакаю бацьку не таму, што маю патрэбу ў яго дапамозе. Я жанаты, майму сыну хутка год. Працую на заводзе імя Кірава, добра зарабляю і ў стане сам забяспечыць сваю сям'ю. Але нас вельмі хвалюе лёс дарагога нам чалавека. Мы хочам ведаць, дзе ён і што з ім.

Праз газету «Голас Радзімы» я звяртаюся да ўсіх майх далёкіх землякоў за мяжой: калі хто-небудзь з вас ведаў або ведае зараз Эдуарда Мазуркевіча, па-ведаміце, калі ласка, аб ім мне, па адрасу:

Мінск, Дабралюбава, 79-А, кв. 2, Раману Мазуркевічу.

ПАМЯЦІ ГЕРОЯ ЧЭХАСЛАВАКІІ

«Людзі, я любіў вас! Будзьце пільнымі!» — гэтыя словы нацыянальнага героя чэхаславацкага народа Юліуса Фучыка абляцелі ўвесь свет. Яны дарагія ўсяму прагрэсіўнаму чалавецтву. 23 лютага споўнілася 60 год з дня нараджэння Фучыка.

Саветскія людзі разам з народам братняй Чэхаславакіі шырока адзначылі гэту дату. Па запрашэнню Таварыства саветска-чэхаславацкай дружбы, Саюза пісьменнікаў СССР і Саюза журналістаў СССР у Цэнтральным ДOME актэра Усерасійскага тэатральнага таварыства прадстаўнікі грамадскасці сабраліся на юбілейны вечар. Адыкрыў вечар пісьменнік Барыс Палявой.

З паведамленнем аб жыцці і творчасці вернага сына Чэхаславакіі выступіў першы сакратар палітства ЧССР у нашай краіне Алоіс Мілсімп. Пісьменніца І. Радволіна прачытала сваё новае апавяданне, прысвечанае Юліусу Фучыку. Свае вершы яму прысвяціў і пэат Якаў Хелемскі. Вечар завяршыўся канцэртамі.

(Пачатак у №№ 12, 13, 14, 16, 17.)

У панядзелак адправілі мінскіх гасцей. Вось мы ўжо на трэцім і апошнім тыдні нашага гасцявання ў вёсцы. На чацвёрты тыдзень мы запланавалі пабыць у Мінску.

А я яшчэ ўсіх сваякоў не адведаў. У аўторак Петэр і я, пазычыўшы веласпеды, пакацілі адведаць бацькавага брата за 17 кіламетраў. Дзень выдаўся спякотны. Сонца палла нашы спіны (мы знялі кашулі).

Засыхала ў роце. Хацелася піць. І каля кожнай студні, што была на нашым шляху, мы затрымліваліся і пілі халодную ваду.

Калі прыехалі дадому, мяне адразу кінула ў жар, сціснула грудзі, спіна як слуп, ані сагнуць, ані дыхнуць.

Мацей Райцаў

ПАДАРОЖЖА НА РАДЗІМУ

Пот лье з мяне, як у лазні. Бада.

Айрыс затурбавалася, нягледзячы на мае старанні гаварыць ёй, што ўсё ў парадку. А дождж пачаў ліць як з вядра.

Ніна, не звяртаючы на лівень увагі, пабегла да тэлефона і выклікала машыну хуткай дапамогі.

За гадзіну яна была тут. Асушылі мяне, убралі. І мы паехалі, праўдзівей, папылі ў бальніцу ў Вялынкавічы.

Доктар, маладая жанчына, аглядзела і кажа, што нічога асаблівага няма, крыву прастудзіўся, але хутка ўсё будзе ў парадку. Паклалі мяне ў палату, далі ўкол і адну таблетку і за 10 мінут, а можа і таго менш, я спаў, як нованароджаны.

Некалькі дзён ляжаў я ў бальніцы. Хацеў, каб выпісалі, але доктар казала, што ціск крыві крыву павышаны, трэба паляжаць. Але час быў ехаць.

У суботу выпісаўся з бальніцы і на спадарожнай

машыне, паўносеўскай даярак з Вялынкавіцкага саўгаса (яны ехалі ў Касцюковіцкую бальніцу на перыядычны агляд), я падскочыў у Касцюковічы.

Падарожжа было вельмі прыемным. Былі сярод гэтых даярак і малады прыгожы дзяўчаты. Песні спявалі ледзь не ўсю дарогу.

Назад таксама ехаў з гэтымі вясельмі дзяўчатамі. Агітавалі мяне, каб застаўся на Радзіме. Каб не быў жанаты, так бы і зрабіў. Вадаіпель, малады мужчына, падвёз мяне аж да самай матчынай хаты. Добры хлопчына. Людзі ўвогуле надзвычай ветлівыя, як браты, як сябры, як таварышы.

Паміж такіх людзей не загінеж.

Калі хочаш, каб дні міналі павольней, заўсёды атрымліваецца наадварот — час, як ашалелы, без жалю з'ядае дні.

Сёння нядзеля — апошні дзень тут.

Тры тыдні мінулі, як у сне. Спякотны дзень выпаў на развітанне, а ўначы дождж ліў як з вядра. Калі ехалі на станцыю, не раз думаў, што грузавік засядзе, але, можна сказаць, прыехалі на станцыю, Айрыс была ў захапленні ад майстэрства шафёра і здольнасці машыны пераязджаць лужыны і ручаі.

У панядзелак раніцаю прыехалі ў Магілёў. Я заўсёды чамусьці думаў, што Магілёў невялікі горад. Але як добра памыляцца, калі памылка ўзнагароджваецца такой прыемнай неспадзяванкай. Каб Беларусь не мела Мінска, то Магілёў, напэўна, быў бы сталіцай рэспублікі.

Паснедаўшы, мы выехалі на таксі ў Мінск. Сядзячы ў машыне, я ў думках развітваўся з роднымі мясцінамі. Бывай, Днепр, бывай, Бярэзіна, да пабачэння, лясы зялёныя, шумлівыя. Калі зноў я пачую ваш гоман і шчэбет птушак?

З такімі думкамі прыехаў у Мінск. Каля аўтамабільнага завода было вельмі многалюдна. Напэўна, рабочыя змены прыходзілі і адыходзілі. Тралейбусаў і аўтобусаў, прыватных машын і ма-

тацкляў было поўна, так што таксі прабіралася з хуткасцю дзевяці кіламетраў у гадзіну. Але вось мы зноў у гасцініцы «Мінск».

На другі дзень ездзілі па горадзе. Каталіся на лодцы па Свіслачы. Берагі не цяпер аранжыраваны ў граніт. Потым пабывалі на камвольным камбінаце. Вось гэта фабрыка! Колькі там варштатаў!

Працую я ў Англіі на тэкстыльнай фабрыцы. Кажуць, што яна не малая. Але ў параўнанні з Мінскай тэкстыльнай — саматужная майстэрня. З гонарам стукала маё беларускае сэрца, калі мы праходзілі па гулкіх цэхах, дзівячыся такому цуду. Так, цуду. Бо я памятаю яшчэ, як маці прала і ткала, ды і сам я сукаў цэўкі.

Хацеў бы прапанаваць тым беларусам за межамі Бацькаўшчыны, якія сёння выдаюць сябе за панюў ды гаспадароў, кінуць думкі на

пару дзесяцігоддзяў з лішкам назад і прыпомніць, як у маладосці сваёй яны фарсілі ў зрэбных штанах у ёлачку ды ў ільняной даматканай кашулі, што матуля вышыла родным беларускім узорам. Ды яшчэ не забыць і лапці лыкавыя, а мо і ат і лавовыя. А гэтак жа было. І час ведаць вам, паважаныя спадары і паны, што цяпер беларускія жанчыны на вёсцы не прадуць і не ткучь, а людзі ў лапцях не ходзяць і што наша Беларусь лапцюжная ператварылася ў краіну індустрыяльную. І таксама не забудзьце, што як лапці ў гісторыю канулі беспаваротна, так і паншчына і князеўшчына адыйшлі, адмерлі і ніколі не панстваваць, не княжыць вам на беларускай зямельцы.

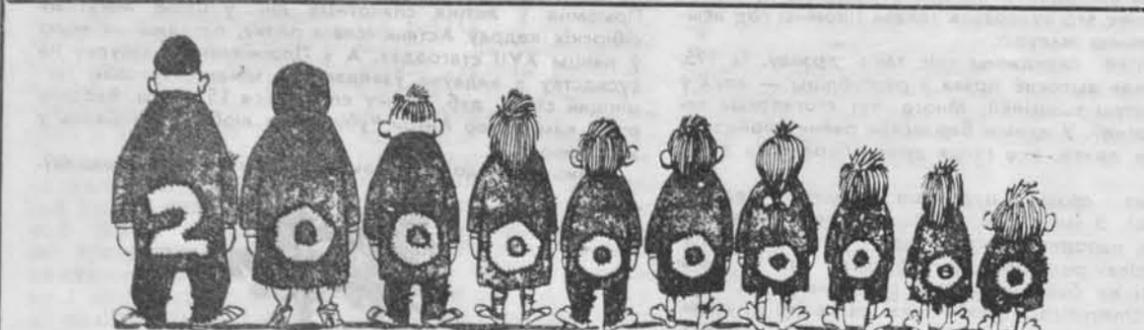
(Заканчэнне ў наступным нумары.)

БУДАЎНІЦТВА НАБІРАЕ РАЗМАХ

Наш карэспандэнт з Беларуска рабочы-будаўнік Р. Кутасевіч, рээмігрант з Канады, паведамляе:

Будаўніцтва Бярозаўскай ДРЭС набірае размах. Ужо ўведзены ў дзеянне новыя турбіны, рабочыя прыступілі да мантажу наступнай турбіны з абавязцельствам здаць яе датэрмінова. Датэрмінова таксама будуць закончаны ўсе газаводныя і дарожныя работы.

Шматпавярховыя дамы з усімі зручнасцямі будуць для рабочых працаўнікі жыллёвага ўчастка. Сваю прадукцыю яны здаюць толькі добра і выдатнай якасці. У апошнім квартале мінулага года наш участак выканаў план на 105 працэнтаў. У гэтым годзе рабочыя таксама не зніжаюць тэмпаў.

«На адзённі турак, якія і без таго перажываюць вялікія цяжкасці, з'являцца новыя дзіркі», — так турэцкі сатырычны часопіс «Акбаба» каментыруе намячаемае ўвядзенне ў Турцыю новых падаткаў на суму ў 2 мільярды лір.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС: Мінск, Ленінскі праспект, 77, Дом друку, рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».